
Streszczenia = Резюме = Abstracts

Bezpieczeństwo : teoria i praktyka : czasopismo Krakowskiej Szkoły Wyższej
im. Andrzeja Frycza Modrzewskiego 8/2, 127-136

2014

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach
dozwolonego użytku.

Streszczenia
Abstracts
Резюме

Marcin Lasoń

Wpływ reformy kierowania i dowodzenia Siłami Zbrojnymi RP na sytuację w Wojskach Specjalnych na początku 2014 roku

Artykuł podejmuje aktualny problem badawczy. Temat zmian i wynikających z ich skutków podejmowany jest przez badaczy, szczególnie wojskowych. Jednym z obszarów, w których konsekwencje poczynań reformatorów są najbardziej widoczne, są Wojska Specjalne. Autor stara się pokazać, jakie zmiany wprowadzono i jak wpłynęły na kształt i funkcjonowanie tego rodzaju sił zbrojnych. Dokonuje analizy krytycznej, wskazując na liczne wady przyjętych rozwiązań. Proponuje także zmiany, które pozwoliłyby na przywrócenie sprawności systemu Wojsk Specjalnych w Polsce. Traktując to jako przyczynek do dyskusji i wypracowania optymalnych rozwiązań uwzględniających polskie uwarunkowania. Tekst bazuje na materiałach źródłowych poddanych analizie i towarzyszącym im ocenach i wnioskach.

Słowa kluczowe: Wojska Specjalne, reforma, siły zbrojne, kierowanie, dowodzenie, Polska.

Effects of the reform of the leading and command system of the Armed Forces in the Republic of Poland on the situation of the Special Forces at the beginning of 2014

The article elaborates on the current research problem. Subject matter of changes and their effects is often taken by researchers, especially by the military. One of the areas in which the consequences of the reformers' actions are most visible is the Special Forces. The author tries to show changes that have been made, and how they influenced the structure and functioning of this type of armed forces. By critical analysis he points out numerous disadvantages of the approved solutions. He also suggests changes that would allow to restore the efficiency of the system of Special Forces in Poland. The author treats the above as a starting point in a discussion and a way to develop optimal solutions that take Polish circumstances into consideration. The text is based on analysed source materials, as well as accompanying assessments and conclusions.

Key words: Special Forces, reform, armed forces, leading, command, Poland.

Влияние реформы командования и управления Вооруженными Силами Республики Польша на ситуацию Войск специального назначения в начале 2014

В статье рассмотрено очень актуальную исследовательскую проблему, которой посвящают внимание многие ученые, особенно занимающиеся военным делом. Одной из отраслей, в которой последствия действий реформаторов наиболее видимы являются вопросы функционирования Войск специального назначения. Автор пытается показать, какие изменения были введены, и как они повлияли на форму и действия этих войск. Проведен критический анализ, указывающий на ряд недостатков принятых решений. Даны также предложения изменений, которые позволят повысить эффективность спецназа в польских вооруженных силах. Эти предложения могут быть полезны во время обсуждения и разработки оптимальных решений, учитывающих польские условия. Статья базируется на исходных материалах, которым был дан анализ, проведена оценка и сделаны соответствующие выводы.

Ключевые слова: спецназ, реформа, вооруженные силы, руководство, командование, Польша.

Marek Brylonek

Tendencje rozwoju zarządzania kryzysowego Unii Europejskiej

Kiedy państwa członkowskie Unii Europejskiej w 1999 r. jednogłośnie podjęły decyzję o ustanowieniu Europejskiej Polityki Bezpieczeństwa i Obrony, przystąpiły jednocześnie do tworzenia odpowiednich narzędzi, służących do jej realizacji. Zdecydowano o powołaniu organów i instytucji oraz wypracowaniu procedur, które umożliwiłyby szybkie i precyzyjne podejmowanie decyzji dotyczących planowania i prowadzenia działań w obszarze bezpieczeństwa i obrony. Od tamtego czasu Unia Europejska, a także jej zdolności reagowania kryzysowego przeszły szereg przeobrażeń. Autor, na podstawie badań i doświadczeń własnych z pracy w strukturach planowania poziomu polityczno-strategicznego Europejskiej Służby Działań Zewnętrznych, zwięźle opisuje tendencje w zarządzaniu kryzysowym Unii Europejskiej, dotyczące między innymi ewolucji unijnych organów i instytucji, procedur zarządzania kryzysowego, wdrażania podejścia zintegrowanego oraz trendy w nowo powoływanych misjach reagowania kryzysowego.

Słowa kluczowe: bezpieczeństwo, obrona, CSDP, zarządzanie kryzysowe, misja, operacja.

Trends in the European Union crisis management development

In 1999 the European Union member states had made a unanimous decision to establish the European Security and Defence Policy. They simultaneously began to develop adequate tools serving its implementation. Decisions were made to create organs and institutions and to develop appropriate procedures which would enable fast and accurate decision-making concerning planning and conducting activities

in the field of security and defence. Since that time the European Union and its crisis management capacities have undergone numerous transformations. The author, basing on research and own experiences of work in political-strategic planning structures of the European External Action Service, concisely presents trends in the European Union crisis management, which concern, among others, the evolution of the Union's organs and institutions, crisis management procedures, implementation of comprehensive approach and trends in the newly-deployed crisis intervention missions.

Key words: defence, CSDP, crisis management, mission, operation.

Тенденции развития антикризисного управления Европейского Союза

В 1999 году, когда государства-члены Европейского Союза единогласно приняли решение о создании «Европейской политики безопасности и обороны» (CSDP), вместе с тем они приступили к созданию соответствующих инструментов способствующих ее реализации. Было также принято решение о создании органов, институций и разработке процедур, позволяющих быстро и точно принимать решения, касающиеся планирования и осуществления деятельности в области безопасности и обороны. С тех пор, Европейский Союз и его способность реагирования на кризисные ситуации претерпели ряд преобразований. Автор, основываясь на собственных исследованиях и опыте работы в структурах планирования политическо-стратегических действий Европейской службы внешнеполитической деятельности, кратко описывает тенденции в области антикризисного управления Европейского Союза, в частности, касающихся эволюции органов и учреждений ЕС, процедур антикризисного управления, введения комплексного подхода и тенденций в уже действующих миссиях антикризисного реагирования.

Ключевые слова: безопасность, защита, CSDP, антикризисное управление, миссия, операция.

Natalia Adamczyk

Znaczenie amerykańskiej tarczy antyrakietowej dla bezpieczeństwa narodowego Polski

Zakres przedmiotowy artykułu dotyczy zagadnień bezpieczeństwa Polski związanych z przystąpieniem do amerykańskiego projektu europejskiego komponentu Systemu Obrony przed Pociskami Balistycznymi (Ballistic Missile Defense System – BMDS), w postaci instalacji elementów tarczy antyrakietowej w Polsce. Problematyka ta w ostatnich latach stała się w Polsce przedmiotem szerokiej debaty na temat zapewnienia bezpieczeństwa międzynarodowego i skali współpracy w ramach tworzenia wspólnych form przeciwdziałania i zwalczania zagrożeń wynikających z dostępu do środków przenoszenia broni masowego rażenia zwłaszcza przez tzw. „kraje zbójckie”, stanowiące zagrożenie dla ładu międzynarodowego. Celem

artykułu jest przedstawienie wpływu niniejszej instalacji na bezpieczeństwo Rzeczypospolitej, zarówno w aspekcie wewnętrznym jak i zewnętrznym. Artykuł ma za zadanie przybliżyć czytelnikowi złożoność problemu dzięki zaprezentowaniu podejścia NATO i Rosji do tego projektu. Odpowiadając na pytania badawcze: W jaki sposób rozlokowanie w Polsce elementów obrony przeciwrakietowej wpłynie na jej bezpieczeństwo wewnętrzne i zewnętrzne oraz wpłynie na jej pozycję w NATO i Unii Europejskiej? W jakim stopniu nowa polityka obronna Obamy okaże się korzystna dla bezpieczeństwa europejskiego?, Autor wskazuje na szanse i zagrożenia wynikające z ulokowania instalacji na terytorium Polski.

Słowa kluczowe: amerykańska tarcza antyrakietowa, bezpieczeństwo narodowe Polski, bezpieczeństwo europejskie, System Obrony przed Pociskami Ballistycznymi.

Significance of American Missile Defense for Polish national security

The article discusses issues related to the security of Poland, connected with the accession to the European component of the American Ballistic Missile Defense System (BMDS). In recent years in Poland this issue has become the subject of a broad debate on international security and the extent of cooperation in the establishment of common forms of prevention and control of risks arising from access to the means of delivery of weapons of mass destruction, especially by 'Rogue states', which are a threat to international order. This article shows the impact of this system on matters of internal and external security and acquaints the reader with the complexity of the problem by presenting the approach of NATO and Russia to the project. Answering the questions: How does the deployment of elements of missile defense in Poland affect its internal and external security and how will it impact on its position in NATO and the European Union? To what extent will Obama's new defense policy be good for European security? The author points to the opportunities and risks of locating the installations on Polish territory.

Key words: American Missile Defense, Polish national security, European security, Ballistic Missile Defense System.

Значение американской Системы противоракетной обороны для национальной безопасности Польши

В статье рассмотрены вопросы безопасности Польши, связанные с присоединением к американскому проекту европейского компонента Системы противоракетной обороны (Ballistic Missile Defense System – BMDS) и предполагаемого размещения элементов системы ПРО в Польше. В последние годы эта проблематика стала в Польше предметом широкого обсуждения на тему обеспечения международной безопасности и масштабов сотрудничества в рамках создания общих форм предупреждения и борьбы с угрозой, связанной с доступом к средствам доставки оружия массового уничтожения, особенно так называемыми «государствами-изгоями», создающими угрозу для международного порядка. Целью статьи является указание влияния существующей ПРО на безопасность Польши, как во внутреннем, так и внешнем аспекте. Задача статьи заключается в рассмотрении сложности проблемы и подхода к этому проекту в НАТО и в России. Автор старается дать ответ на следующие вопросы: Как развертывание в Польше элементов ПРО повлияет на ее внутреннюю и внешнюю без-

опасность, а также как это повлияет на ее позицию в НАТО и Европейском Союзе? В какой степени новая оборонная политика Обамы принесет пользу европейской безопасности? В статье представлены возможности и угрозы связанные с размещением элементов ПРО на территории Польши.

Ключевые слова: американский противоракетный щит, национальная безопасность Польши, европейская безопасность, система противоракетной обороны.

Ireneusz Kobus

Straż Leśna w systemie bezpieczeństwa wewnętrznego

Wśród instytucji właściwych w sprawach bezpieczeństwa wewnętrznego funkcjonuje m.in. Straż Leśna, która zajmuje się zwalczaniem przestępstw i wykroczeń w zakresie szkodnictwa leśnego i ochrony przyrody oraz wykonuje inne zadania w zakresie ochrony mienia. Realizując te zadania korzysta ona z szeregu uprawnień, w tym prawa stosowania przymusu bezpośredniego, przy czym przepisy regulujące tę problematykę nie są w tym zakresie zbyt szczegółowe i wyczerpujące. Dlatego niniejszy artykuł podejmuje próbę uszczegółowienia ustawowo określonych zadań Straży Leśnej i przyporządkowania im poszczególnych uprawnień tej formacji.

Słowa kluczowe: ochrona lasów, przestępstwo, bezpieczeństwo, środki przymusu.

Forest Guard in internal security system

One of the institutions competent in the matters of internal security is Forest Guard which is engaged in the fight against crime and delinquency concerning the disturbances of the forest and nature conservation and which also performs other tasks for the protection of property. In carrying out these tasks, it uses a number of rights, including the right of direct coercion, yet the rules governing these issues are not sufficiently detailed and exhaustive in this respect. Therefore, this article attempts to specify the statutory duties of Forest Guard and assign specific powers of this formation to them.

Key words: protection of forests, crime, security, coercive measures.

Лесная охрана в системе внутренней безопасности

Среди учреждений, в чьей компетенции находятся вопросы внутренней безопасности функционирует Государственная лесная охрана, которая участвует в борьбе против преступности и правонарушений в области лесного хозяйства и охраны природы, а также решает задачи по защите собственности. При выполнении этих задач, она имеет ряд полномочий, включая право применения прямого принуждения, при чем, следует отметить, что законы регулирующие этот вопрос не всегда являются точными, четкими и ясными. Таким образом, в статье предпринято попытку подробно изложить поставленные законодателем задачи Лесной охраны и ее полномочия.

Ключевые слова: охрана лесов, преступление, безопасность, меры принуждения.

Zbigniew Grzywna

Wybrane elementy dotyczące zmian i przekształceń sił zbrojnych RP

Polskie siły zbrojne są jednym z filarów bezpieczeństwa kraju. Obecnie Polska, jako państwo członkowskie zarówno NATO, jak i Unii Europejskiej, może być zobowiązana do zaangażowania żołnierzy w obronę przed zagrożeniem militarnym. Głównym zadaniem sił zbrojnych jest wykonywanie czynności w celu utrzymania bezpieczeństwa, ale również pomoc w zapobieganiu sytuacjom, które mogą być uznane za niebezpieczne, zarówno w kraju, jak i poza nim. Wszystkie działania muszą być zgodne ze strategią Paktu Północnoatlantyckiego. Rozwój cywilizacji, postęp techniczny, a także postępująca globalizacja współczesnego świata prowadzi do zmian w skali i charakterze zagrożeń. Celem artykułu jest analiza udziału Sił Zbrojnych RP w NATO oraz w całym systemie Unii Europejskiej. Autor stara się zasugerować, jakich dokonać zmian, aby poprawić system w zakresie wykorzystania sił zbrojnych w sytuacjach noszących znamiona kryzysu.

Słowa kluczowe: siły zbrojne dla bezpieczeństwa, Siły Odpowiedzi NATO, zagrożenia kryzysowe militarne i pozamilitarne.

Selected elements concerning the transformation and change of the Armed Forces of the Republic of Poland

The Polish Armed Forces are one of the pillars of security of the country. Currently, Poland, as a Member State of both NATO and the European Union, might be required to engage soldiers in defence against a military threat. The primary role of the armed forces is to perform actions aimed at the preservation of security, but also to prevent potentially menacing situations, both home and abroad. All activities must comply with the strategy of the North Atlantic Treaty. The development of civilization, technological progress, as well as the progressive globalisation of the contemporary world all lead to changes in the scale and nature of threats. The aim of the article is the analysis of the participation of the Polish Armed Forces in NATO and in the whole system of the European Union. The author tries to recommend the changes which should be implemented in order to improve the system with regards to the scope of the use of armed forces in crisis situations.

Key words: Armed Forces, NATO Response Force, military and non-military threats, crisis.

Избранные элементы изменений и преобразований в Вооруженных Силах Республики Польша

Польские вооруженные силы являются одним из столпов безопасности государства. В настоящее время Польша, как государство-член НАТО и Европейского Союза, обязано предоставить свои войска в случаи военной угрозы союзникам. Главной задачей вооруженных сил является обеспечение безопасности государства, а также предотвращение потенциально опасных ситуаций, как в стране, так и за ее пределами. Все их действия должны соответствовать стратегии Североатлантического Альянса. Развитие цивилизации, технический прогресс

и возрастающая глобализация современного мира ведет к изменениям в масштабе и характере угроз. Целью статьи является анализ участия вооруженных сил Польши в НАТО и во всей системе Европейского Союза. Автор пытается указать, какие необходимо провести изменения с целью усовершенствования системы использования вооруженных сил в ситуациях, называемых кризисными.

Ключевые слова: вооруженные силы для безопасности, Силы реагирования НАТО, военных и невоенных, кризисные угрозы.

Anna Kargol

„Pod egidą” prawa i patriotyzmu. Rzecz o zakonie faszystowskim w międzywojennej Polsce 1922–1924

Z początkiem lat dwudziestych w międzywojennej Polsce większość sejmową zdobywa prawica. Równocześnie swego miejsca na scenie politycznej szukają ekstremalne ugrupowania prawicowe, takie jak Pogotowie Patriotów Polskich czy Zakon Rycerzy Prawa. Ten ostatni przyjmuje wzorowane na wolnomularskich wzorce strukturalne i rytualne oraz buduje siatkę placówek w całej Polsce. Wpływy Zakonu sięgają wszystkich warstw społecznych, a szczególnie oficerów wywiadu wojska polskiego słynnego II Oddziału. Liderzy Zakonu aspirują do odegrania aktywnej roli w życiu politycznym i społecznym, a władze państwowe planują likwidację organizacji. Artykuł opisuje losy Zakonu Rycerzy Prawa faszystowskiej parawolnomularskiej organizacji, wraz z rytualnym ceremoniałem, ideologią, systemem pozyskiwania członków, planami przewrotu faszystowskiego w Polsce, wreszcie powiązaniem personalnymi i politycznymi.

Słowa kluczowe: faszyzm, nacjonalizm, skrajna prawica w międzywojennej Polsce, paramasoneria, sekretne związki, wojsko w II RP.

„Under the banner” of law and patriotism. A history of fascist order in interwar Poland 1922–1924

In the beginning of twenties in interwar Poland the parliamentary majority is formed by the right wing parties. In the same time the right extremist's organizations are trying to find their place in the public space. Those are Pogotowie Patriotów Polskich (Polish Patriot's Emergency) or Zakon Rycerzy Prawa (The Knight's of Right Order). This last one is organized on freemasonry patterns including structure and ritual and builds the net of cells on the territory of the whole country. The influences of the Order reach all groups of society especially polish secret service in polish army. The leaders of the Order tend to play the first role on political and public scene. But polish authorities are going to dissolve their organization. The article presents the history of the Order, its ritual, ideology, system of gaining the members, plan of fascist revolt in Poland, finally personal and political ties.

Key words: fascism, nacionalism, right-wing parties in interwar Poland, co-free-masonry, secret societies, polish interwar army.

«Под эгидой» права и патриотизма. Сочинение о фашистском ордене в междувоенной Польше 1922–1924 гг.

В начале двадцатых годов в междувоенной Польше парламентское большинство сформировали правые. В то же время свое место на политической сцене начинают искать крайние правые группы, такие как Летучка польских патриотов или Закон рыцарей права. Закон рыцарей права был сформирован по образцу и структуре масонских организаций и имел свои ячейки по всей стране. Влияние ордена распространялось на все слои населения, а особенно на офицеров военной разведки Войска Польского из знаменитого II отдела. Лидеры ордена стремились играть активную роль в политической и общественной жизни страны. В свою очередь представители государственной власти старались ликвидировать эту организацию. В статье представлена история Закона рыцарей права – фашистской, парамасонской организации, имеющей собственный торжественный ритуал, идеологию, систему вербовки членов, планы фашистского переворота в Польше, а также многочисленные персональные и политические связи.

Ключевые слова: фашизм, национализм, крайние правые в междувоенной Польше, парамасонские организации, тайные организации, армия во II Речи Посполитой.